

Podem reformar el sistema Neoliberal?

El neoliberalisme, segons el conceptualitza Colin Crouch, és l'estratègia política que busca construir les nostres vides de tal manera que siguin el màxim de conformes a l'ideal economista de lliure mercat. Aquest sistema considera que el mercat és el

mecanisme que permet als individus expressar les seves preferències, en contraposició al govern, que és vist com una institució incompetent, que hauria d'ostentar el mínim de poder possible.

Malgrat això, en el seu últim llibre, *Can Neoliberalism be saved from itself?* Crouch considera que el neoliberalisme ha fet aportacions positives com la limitació de la interferència dels governs a organismes independents, per exemple els bancs centrals, o l'obertura de fronteres i la promoció de la lliure circulació de persones, idees i cultura.

Per contra, Crouch també descriu diverses debilitats del model neoliberal, entre les que podem destacar la no acceptació dels bens públics o una competència imperfecte que es pot traduir en abusos derivats de la posició dominant al mercat, i finalment, l'augment de la desigualtat.

Neoliberalisme i desigualtat

Actualment, la tendència a la desigualtat que mostra Piketty revela que aquesta pot ser una debilitat que afecta tot el sistema econòmic i que interfereix en un model de perfecta competència. Per Crouch, el neoliberalisme ha anat massa lluny pel que fa a les desigualtats socials, que no només afecten l'àmbit econòmic, sinó que generen exclusió en altres esferes socials, fenomen que xoca directament amb els principis democràtics i liberals.

Recentment hem experimentat un creixement de la insatisfacció pública pel que fa al sistema polític i democràtic, que ha derivat a un creixement del suport als partits xenòfobs. Una part important de la retòrica d'aquest moviment, segons Crouch, ha considerat que la

globalització i la desregulació eren culpables de la pèrdua de llocs de treball. A més, els moviments xenòfobs han responsabilitzat la immigració de la precarització de les condicions laborals de les persones “autòctones”. Per tant, segons Crouch, els moviments xenòfobs estan posant a prova de forma més efectiva el neoliberalisme del que la social democràcia ha aconseguit fins ara.

La post-democràcia

L'any 2003, Crouch anticipava el terme de Post-democràcia i el definia en el sentit que **les institucions es mantenen intactes, però el poder efectiu es transfereix a elits polítiques, econòmiques i financeres reduïdes**. La presidència de Trump, el Brexit o l'augment global dels partits xenòfobs il·lustren perfectament aquest debat.

Per tant, considerant que els valors neoliberals dominen la nostra societat, i que actualment s'enfronta a greus problemes de viabilitat, el debat que qüestiona els principis del neoliberalisme és crucial.

S'ha demostrat que el sistema neoliberal és incapaç de protegir aquells interessos que el mercat no pot regular per ell mateix. Per això, Crouch defensa que el neoliberalisme hauria de tenir incentius per regular aquells interessos que el mercat és incapaç de gestionar. Com algú va dir, és més fàcil imaginar la fi del món que la fi del capitalisme però la pregunta és, el podem reformar?

Text basat en el *discussion paper* de Pere Almeda sobre la conferència Colin Crouch dins del projecte “[Combatre les desigualtats: El gran repte global](#)” que posa el focus en la innovació social i urbana com a fórmula per aconseguir societats més igualitàries.